

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 64 Lei
Pe jumătate . . . . . 32 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Școlile din Blaj.

De Alexandru Lupeanu, profesor.

Se apropie toamna cu pași mari. Frunzele pomilor încep să se răsucescă și livezile prind a bate în galben. Ca mâne e *Schimbarea la față* și la o săptămână e *Sântămăria*, când părinții trebuie să știe încotro își vor porni copiii la școală. Câte gânduri atunci și câtă zdroabă de minte!

Tineretul de școală, nici cel mai răsarit, nu-și poate da seamă de truda părinților în pragul toamnei. Copilul e copil; el să aibă mâncare pe masă și haine de-a rupe, încolo treaba tatii și a mamei. Iar când e vorba de plecarea la învățătură, să fie plină lădița cu schimburi și punga tatii cu hârtii, că ei, tinerii logofeți ai slovelor, destul val au să se desfacă de hoinărelile prin celea livezi înflorite ale satului și să se deprindă cu gândul, că dela Septemvrie încolo vine iarăș rândul plivasului și a cărților.

Astăzi, mulțămită Tatălui din ceriu, s'au înmulțit frumusețea școlile mai înalte în Ardealul nostru. Fiecare oraș mai mărisor își are liceul său, ori măcar școala medie, sau școala de învățători. S'ar părea deci, că nu-i tocmai greu de făcut o alegere unde să-ți dai odorul la învățătură. Se învață carte românească pretutindeni. Carte bună. Cu toate acestea părinții râvnesc mai ales spre școlile vechi, cari și-au statornicit un nume și s'au oțelit printr'o muncă îndelungată. Înțelepciunea e mai căutată sub frunțile încrețite ale moșnegilor, cari s'au sbătut în lume și'n viață.

Școlile noastre din Blaj sunt râvnite tot mai mult și astăzi, când atâtea surori tinere impart lumină prin toate colțurile țării. Blajul își are numele lui, făurit printr'o muncă națională binefăcătoare de peste trei jumătăți de veac. Dela 1754 încolo, școlile de aici nu și-au stins nici o clipă făclia lor departe străbătătoare, decât doar pe scurtă vreme, în 1849, când levitii și dascălii Blajului erau cu lanca în mână în oștile lui Axente și Iancu. De aceea e foarte firesc, că cetatea de cultură românească dela îmbinarea Târnavelor atrage și astăzi, în România mare și liberă, tot mai mult tineret însetat de învățătură.

Anul trecut, școlarii noștri de toate treptele, au fost atât de mulți, încât abia și-au putut cuprinde, cu mare strămtoare, bătrânele ziduri glorioase. Am avut școlari și din vechiul regat, din București chiar, și din țării, cu școli fără număr, neamintind

colțurile celea mai depărtate ale Transilvaniei. Iar la Cluj s'au găsit profesori universitari, cari au socotit de bine să-și crească aici, în Blaj, odraslele lor. Aici, în umbra Mănăstirii lui Inochentie Clain, unde au făcut apostolie românească bărbați ca Șincăi, ca Barnuțiu, ca Cipariu, și ca atâția alții dintre luceferii neamului românesc!

Durere însă, mare durere, că școlile Blajului, cari au săpate în zidurile lor umile atâtea amintiri mărețe, sunt, ca cuprindere și ca clădiri, tot așa cum le-a lăsat Arhiereul Văncea și înaintașii lui. Încă și astăzi, școlarii Blajului străbat înțelepciunea cărților; mare parte în aceleași odăi strâmte și arcuite, în cari au cunoscut buchile, înainte cu 150 de ani, ucenicii lui Gerontie Cotorea și Chiril Țopa. Clădirile mai luminoase ale lui Văncea nu-i pot cuprinde pe toți și pe toate. Iar internatele, cari astăzi ocrotesc școlăria săracă, nici să fie încă odată așa de mari, n'ar fi îndestulătoare. Școala de fete cu opt clase își ține cursurile în casă cu chirie, de unde vor scoate-o azi mame orfanii de război, căci e casa lor. La toamnă chiar, ei își deschid atelierile de meșteșug, că Blajul trebuie să le fie și lor părinte milos.

Nu scriem acestea șire, ca prin tânguirile noastre îndreptățite, să facem gânduri, ori să trezim temeri în părinții cari vreau să-și aducă la toamnă copiii la Blaj. Copiii cari râvnesc spre lăcașurile noastre modeste, să vie. În marginile puținii ei vor fi ocrotiți și școliți, ca și până acum. Cei buni încap cât de mulți împreună.

Ne gândim însă, în numele focului sfânt care palpăie biruitor de peste 160 de ani aici, că țara asta mare și frumoasă românească, ar avea de îndeplinit o mare datorie față de bătrânele școli ale Blajului, pe cari le macină diatele vremii și le roade umezeala, le înăbușă strămtoarea... Ungurii nu vedeau cu ochi buni acest >viespar valah< și-i puneau toate piedecile ca el să rămână în umbră și în săracie, doar va pieri de pe fața pământului.

În România mare trebuie să fie altfel. Școlile din Blaj cer largime, cer aer. Cer aer miile de școlari din tot cuprinsul țării, pe cari li aduce aici faima marilor dascăli de demult ai românismului. Va înțelege Neamul și cei cari li cârmuiesc destinele, acest strigăt al Blajului și al școlilor lui? Când?

Cum stă lumea și țara.

Cum o duc în țara noastră limbile străine.

Că Ungurilor din Ardeal le vine greu să trăiască în România după ce au fost ei stăpâni asupra noastră o mie de ani, e lucru de înțeles. Tot atât de firesc este să cam strămbe din nas și Sașii, cărora, neam fudul ce sunt, nu le cam vine la socoteală să se căciulească înaintea Românilor, pe cari i-au socotit totdeauna în rândul slugilor lor. De mirat e însă că și Evreii fac pe supărații, că nu li-se îngăduie să-și crească porodițele în limba lui Árpá, precum au fost dedați în vechea Ungarie. Măcar zău, lor numai rău nu le merge în Canaanul României mari...

Plânsori și lăcrămății...

Toți aceștia, cari se cuprind astăzi sub numele de *minorități* adecă de locuitori mai puțin la număr ai Ardealului, dela pace încoace într'una au trimis ponoase pe la celea neamuri mari din Apus, zicând că tare mai sunt asupriți de Români, cari le închid școlile și le iau moșiile bisericilor. Se plâng că ei nu pot trăi la largul în România, care li prea strânge în eurele și nu-i lasă să se bucure de binefacerile învățăturii, dupăcum le-ar da dreptul contractele de pace. Sunt pline gazetele din Apus de tânguirile lor. Bă plânsorile lor au răsbir chiar și la „Sfatul Națiunilor“, un fel de judecată mai înaltă peste popoarele Europei. Au răzbit, fiindcă Ungurii și evreii dela noi ne-au părut în toată forma cu scrisori și cu lăcrămății foarte obidite.

Comisia de cercetare.

Sfatul cel mare al Neamurilor s'a luat de-un gând dela o vreme și a hotărît să trimită la fața locului trei delegați, cari să vadă eu ochii lor, ce-i adevărat din tânguirile limbilor străine dela noi? Trimișii dela „Liga Națiunilor“ au aflat că ungurii fac slujbe în bisericile lor cum li trage inima, ca și mai înainte. Nimenea nu le pune lăcăți pe gură să nu se roage lui Dumnezeu în limba care le place. Noi nu le-am făcut lor Hajdudoroguri, cum ne-au făcut ei nouă.

Care-i adevărul?

Iar ce privește școlile, au aflat că chiar statul nostru le ține școli cu limbă de predare ungurească, în cari nici măcar o boabă nu se învață românește. Școli sătești ungurii au în Ardeal 1670, deși s'ar cuveni să aibă numai 1500. Noi Români, cari suntem de trei ori atât de mulți cât ei, avem 4611. Școli mai înalte Ungurii au 40, cât și noi, măcar li-s'ar cuveni

numai 13—14. Noi aveam sub unguri numai 4. Tot așa stă treaba și cu Sașii.

Mai puțină dreptate de-a se plânge ar avea jidanii, cari sub unguri nu aveau nici o școală mai înaltă, iar acum au *patru!* Pe ei îi doare mai rău, că nu se pot libovi pe ungurește în școli susținute de statul românesc!

Iată, prin urmare, ce temeii au lăcrămășiile limbilor străine dela noi! Comisia Ligii Națiunilor a avut ce vedea în Ardeal. Credem că se va pune odată capăt tânguirilor și părilor neîndreptățite.

Plâng după Ardeal...

— Cine? — Ungurii refugiați în Ungaria. —

Un gazetar ungur din Cluj, fiind în Budapesta, s'a dus să cerceteze pe judele de curie Dózsa Ferenc, fugit în Ungaria „de scârbă” că s'a făcut România mare. Bătrânul jude l-a primit pe gazetar cu sufletul îndurerat și i-a spus:

— Scirie, nepoate, la gazetă, că noi, Ungurii veniți în Ungaria din Ardeal, nu ne simțim bine aici, nu ne găsim locul în această lume. E trist acest lucru, dar e adevărat. Eu mi-am petrecut toată viața în Ardeal, acolo m'am născut, acolo am copilărit, acolo trăiesc frații și rudeniile mele, acolo e casa mea; aici mă simt și mă voi simți totdeauna străin, bătut de soartă. Acolo în Ardeal e tot ce poate să mă lege de viață...

Și tare ași dori eu, ca între celea două țări, Ungaria și România, să se statorniească o pace bună, dăinuitoare, ca să putem merge în Ardeal de câteori ne pofteste sufletul!

Așa a vorbit un jude bătrân ungur, care a copilărit și a trăit în frumosul nostru Ardeal, țară dragă și scumpă tuturor celor ce au cunoscut-o vreodată. Și suspină greu după Cluj și după viața de aici. Iar ca dânsul suspină și plâng mulți unguri, fugiți dela noi de groaza „valachilor sălbatici”.

Va să zică: rău le mai pare Ungurilor de de ce-au făcut, când au fugit în brațele fraților lor de peste Tisa! Ce scumpă le este țara

noastră, chiar celor ce ne-au urit ca ieri atât de mult...

America în doliu.

— A murit Harding, capetenia Statelor Unite. —

În ziua de 2 August s'a stins în orașul San-Francisco, unde se găsea în călătorie, Harding, președintele Statelor Unite din America de Nord. Bolise de stricare de stomac, căci mâncase nește raci. Prin moartea lui, s'a îmbrăcat în doliu puternica țară de peste apa cea mare.

Răposatul fusese ales președinte după Wilson, cel ce se amestecase așa de adânc în harababura războiului celui mare. Harding avea altă politică. El spunea: America să nu se amestece prea mult în treburile Europei. Nu-i bine să te amesteci unde se incaieră mulți. Și americanilor le-a fost pe plac politica lui. Ei sunt de părerea, că europenii să-și descurce ei înșiși, de capul lor, multele acățături ce le au.

Harding s'a ridicat la încălțimea unde era, ca președinte al celei mai puternice țări din lume, foarte de jos. El a fost *fiu de țaran*. În tinerețile lui fusese ucenic de tipografie, apoi *gazetar*. Și prin muncă neîntreruptă și prin țarie de voință s'a ridicat la președinția țării dolarilor.

Nici nu s'au răcit bine osemintele lui și mulți se batsă-i cuprindă locul. Luptele pentru alegerea viitoare s'au și început.

Rânduială nouă la trenuri.

Nici în an cincilea dela război incoace nu-i rânduială deplină la trenuri. Mai sunt încă oameni cari își primejduesc viața, călătorind pe coferișele vagoanelor ori pe scări. Unii fac lucrul acesta din lipsă de loc în vagoane, alții de întrecuți sau de năvăși. Și iarăși, alții ca să încunjure pe căutătorul de bilete, vrând să călătorească de pomană.

Direcțiunea Căilor Ferate a dat de curând o poruncă foarte aspră, care vrea să pună

capăt, odată pentru totdeauna, la cucuielile pe vagoane. Acei ce vor mai fi găsiți pe coferișori ori pe tampane, vor fi dați jos la gara cea mai apropiată și oprți acolo, unde vor fi supuși la pedepse în bani. Și vor fi oprți să călătorească mai departe cu acelaș tren.

Aceeaș poruncă oprește ducerea în vagoane de călători a pachetelor prea mari, în deosebi târgoveții sau vânzătorii nu vor putea duce cu dânsii mărfuri, ca putini cu brânză, saci cu poame ori cu legumă, cuști cu găini, cu rate, ori cu găște, peste tot animale vii. Acestea trebuiesc date la vagonul de bagaje și se plătește deosebit pentru ele. În vagoanele de călători au loc numai oameni cu pachete mai mici, de mână.

Cei ce vor fi găsiți, că nu se țin de rânduiala de mai sus, vor fi dați jos din tren și pedepsiți. Vestim aceste porunci ca oamenii să fie băgători de seamă la ele și să nu-și facă năcaz cu slujbașii trenurilor.

Impărțirea pământului.

— Până la 15 Septemvrie tot pământul de împărțit va fi măsurat și dat țaranilor. —

Consilierii agricoli din Ardeal a avut de curând o consfătuire la Cluj cu d. Emil Petrici, directorul Agriculturii. Acolo s'a spus, că ministrul dela București a dat ordin, ca până la 15 Septemvrie, anul curgător, tot pământul menit împărțirii, să și ajungă de fapt în mâinile țaranilor. Până la data numită împărțirea trebuie îndeplinită nesmintit. Intrucât însă nu sunt ingineri destui cari să poată face până atunci măsurările după toate regulile ingineresti, pământurile vor avea să se măsoare cu lanțul. Loturile astfel primite vor putea fi luate în primire de țaranii numai decât. Mai târziu apoi când vor răsbi și inginerii cu lucrul cel mult, vor coborî și ei la fața locului și vor măsura încă odată pământurile, și, de s'ar fi făcut greșeli la măsurările cu lanțul, vor îndrepta după lege.

Așa dară, la toamnă țărâניהea din Ardeal trebuie să aibă de urig pământul său. Așa se făgăduiește dela ministrul Agriculturii.

Foia „UNIRII POPORULUI”

Strigătură la joc.

Ce folos de cușmă lungă,	Cine strigă >hop și țup!<
Dacă nu-i mălai s'ajungă;	Nu mai pune boi la plug.
Ce folos de curea lată,	Ia pune nește vițele,
Dacă nu-s boi în poiată;	Nu poate ara cu ele,
Ce folos că ai curea,	N'o mai fi gazdă cu ele!
Dacă n'ai parale'n ea;	Toată vara: hăi și hăi!
Ce folos de cioareci creți,	La plugul cu doi vițel!...
Dacă nu-s porci în coteți!	Din popor.

Fantazia și Folgezang.

Cetind aceste două nume, să nu te gândești, dragă cetitorule, numai decât la cine știie ce prinți sau prințese! Nu, deoarece Fantazia și Folgezang nici nu-s oameni de rând, da de cum mi-te ceva odrasle de neam mare. Ei, — adecă mai bine spus — ca și el sunt două flinte necuvântătoare, fără judecată de-a putea prețui frumoasele nume ce poartă.

Cea dintâi: Fantazia, e iapa părintelui Gavrilă din Uscățeni, al doilea: Folgezang, e calul părintelui Ion din Glod. Cum vedeți două dobitoace, prea puțin vrednice de-a fi scrise la gazetă.

Și totuși, eu vreau să închin aceste șire întru pomenirea lor, acum când aud, că bietul Folgezang și-a dat pielea în târg, iar Fantazia și-a lăsat potcoavele într'o mlaștină cu rogoz.

Nu știu cum se făcuse, cum se rânduise lucrurile — și poate chiar dacă le-aș ști, n'ar

fi bine să prea lungesc vorba, — destul, că Fantazia a ajuns odată la o rudă cu Folgezang. De rudă era acățată o trăsură domnească, iar în trăsură, pe capră, sluga popii din Uscățeni, iar pe perina moale: doamnelor preutese și eu — n'aș fi mai avut parte de așa plimbare!

Din vreme destulă, — ca plimbarea din oraș până acasă să fie și mai domnească, — am rămas să pornim la drum sub ochii lunii. Dar când crâiasa nopții își ridică capul somnuros dintre pernele dealurilor, slobozi Dumnezeu o ploaie, ca și cum ar vârsa cu ciubărul. Zăbovim până după cina cea bună, când de printre nouri sfârficați, luna ne făcea cu ochiu să pornim la drum.

Plecăm în pas domol, fără să bănuim, că Fantazia și Folgezang sunt certați între olaltă.

Nu trecem bine peste bariera orașului, când Folgezang se oprește brusc în loc.

— „Ghi Folgezang” — auzim glasul servitorului și o șuerătură de biciu sburând de-asupra capetelor noastre. Din hăltăcăiala trăsurii simțim, că unul dintre trăgaci ar merge înainte, iar altul ar încerca mersul racului. —

— „Ghi, mâneate-ar lupchii”, — și-o fișcănitură se auzi din nou, de astă dată sunând ca'ntr'o tobă spartă. O smâncitură, gata să ne pună'n nas și iar ne oprim locului.

— „Ghi Fantazia, rupă căinii din tine” scărășnește sluga în dinți.

O alta smâncitură din partea contrară și popas fără voie.

— „S'au speriat de ceva”.

— „Ba ai pus hamurile schimbate, Ioane!”

— „Nu le-ai schimbat locu?”

Ion sare de pe capră, cercetează toate cu de-amăruntul. Urcă din nou, bolborosind o sudalmă urâtă.

— „Ghi Fantazia, nea Folgezang!”

Ne dumerim. Când pe cal îl lăsa năluca se plece, o prindea părtozul pe Fantazia și n'ar fi dat un pas, de-ai fi tăiat-o bucăți.

Luna râdea de după un nour. Băltoacele sclipeau în lungul drumului ca niște lespezi de argint. Impărăția liniștii își întindea stăpânirea peste întreg pământul, doar numai noi la brierile orașului îl turburam pacea.

— „Să ne înturnăm în oraș!”

Ușor lucru, dacă ar fi vrut și împričinații din hamuri. Ne dăm jos și ținem sfat.

Doamnelor preutese începuse cu mângâierile: „Fantazia mamii cea cuminte”.

— „Folgezangul meu cel bun”.

— „Fii cuminte Fantazia, că-ți dă mama ovăs!”

Caii își întindeau boturile și păreau că-și spun păsurile.

Sluga chiema lupii și urșii în ajutor. Eu râdeam în pumni de halul în care ne va prinde ziua.

Încercăm pentru a nu știu căta oară să ne așezăm în foale, cu gândul că da de ne-or urni din loc. Dar fă cu dracii lucru bun.

Din zlugă țisni rânzosenia. Începu a îmblăti ca'n sac. Folgezang sare în două picioare, apoi ca amețit cade impletcit în hamuri.

Cu chiu și vai îl punem în picioare. Înodăm funia ruptă, oblim crucea strâmbată și ne dăm fiecare părerea:—

Grăunțe sufletești.

Iubire și ascultare față de părinți!

Cu multă durere trebuie să recunoaștem, că-n zilele noastre, în privința aceasta, se greșește mult față de părinți. Foarte mulți copii își uită de îndatoririle ce le au față de cei mai mari binefăcători ai lor și nu-i iubesc nici ca pe niște străini. Câți și câți părinți nu sunt, ai căror copii se lefăiesc în bine, iar ei trăiesc în cea mai neagră lipsă, copiii lor nici nu vreau să știe de ei! Și de câte ori aud astfel de cazuri, îmi vine în minte o veche întâmplare. În vremea domniei împărătesei Maria Terezia din Austria se afla în școala militară din Wiener-Neustadt un băiat din Dalmația cu numele Vukassowitsch. Cercetând împărăteasa școala, și auzind despre purtarea bună și sârguința acestui copil, i-a dăruit 12 floreni de argint. Băiatul i-a trimis îndată mamei sale, care era foarte săracă. Venind împărăteasa din nou la școală și întrebându-l pe băiat, cum a întrebuințat banii, acesta i-a spus, că i-a trimis mamei sale. Atunci împărăteasa i-a mai dăruit 24 floreni, iară mamei sale i-a dat o penzie anuală din care să poată trăi. — Oare câți dintre copiii de astăzi ar face la fel?

Copiii sunt datorii însă nu numai să îngrijască pe părinții lor ajunși la neputințe, ci au și *datoria de a-i asculta*, până se află sub porunca lor.

„Fiilor ascultați pe părinții voștri întru toate, că aceasta place Domnului“, zice sfântul apostol Pavel în epistola sa către Coloseni (3, 20). Cu toate acestea copiii trebuie să știe un lucru, că este și o altă poruncă, mai aspră decât cea de mai înainte, care zice: „Trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni“. (Faptele Apostolilor, 4, 29).

Regele Leovigild al Goților avea un fecior pe Hermenegild, care n'a voit să treacă împreună cu tatâne-seu la legea ariană, ci a rămas catolic. Tatăl său la încuiat într'un turn. Mai târziu, făcându-se milă de el, a tri-

— „Să-i luăm cu binișorul. A intrat spaima'n ei“ ... spune doamna cea tinără.

— „Au căpătat nărav, ar fi bine să le schimbăm locul“ — întregește a doua.

— „Să-i suim pe ei în trăsura și să ne vârăm noi în ham“ — spun eu, ca să mai veșlesc sufletele.

— „Ba să-i mănec lupchii de vii“ — se răsti sluga.

Mai mult pe nimerite, decât pe gândite, prindem, eu frăul lui Folgezang, iar servitorul pe-al Fantaziei. Și pornesc lupăriile la drum.

Să vă mai spun, sau mai bine să tac? Cale de două ceasuri i-am condus de bot, în loc să ne conducă ei în trăsura.

Unde era băltoaca mai mare, părea că le vine pofta să calce mai țanțoș, stropindu-ne ca din mătăuz.

Când am ajuns acasă eram împetriști ca bivoli după scaldă.

Servitorul cel puțin și-a putut răzbuna. L-a legat la iesle și le-a dat o bătaie domnească.

Eu am rămas cu amintirea unei plimbări pe care n'o s'o uit niciodată.

Și de câte ori văd câte-un cal că-și face ponturile, mă gândesc la Fantazia și la Folgezang. Au fost două dobitoace foarte cuminiți. Au văzut, că nu mi-se șede în caleasă botească.

Mă gândesc: dacă toți caii ar fi atât de deștepți ca ei, pe câți nevrednici nu i-ar sili să umble pe jos?

Petrea Dascălul.

mis la el un sol, cu rugarea să treacă la legea ariană și va fi iertat și va moșteni întreagă împărăția. Hermenegild a răspuns solului: „Spune tatălui meu, că abziec mai bucuros de dragostea sa, de tron, ba chiar și de viață, decât să-mi părăsesc credința“. Urmarea a fost, că în ziua următoare tatăl său a dat poruncă, să fie omorât.

Părinții, cari dau porunci potrivnice celor dumnezeiești, își strică toată vrednicia și vaza. O pildă: Un tată poruncește fiului său, să meargă Dumineca la lucrul câmpului. Feciorul îi răspunde: „Tată, Dumnezeu ne oprește, să lucrăm Dumineca“. Tatăl său se mănec și-i zice: „Tu ești om mare, poruncile lui Dumnezeu sunt doar numai pentru copii“. „Foarte bine, — răspunde feciorul — atunci n'am să te ascult nici pe D-Ta, pentrucă după părerea D-Tale și porunca a patra e numai pentru copii“.

Foarte greșesc mai cu seamă acei părinți, cari își constrâng copiii la căsătorie. Acesta este păcat foarte mare și se răzbnă amar.

Copiii când ajung mari sunt datorii să *ceară sfatul părinților*. Părinții sunt mai înțelepți, mai pățiți și mai cu socoteală decât tinerii, și ei abunăseamă, că nu vreau răul copiilor săi. De aceea zice Scriptura: „Ascultă fiule povețele tatâne-tău“, iară într'alt loc: „Fără de sfat nimica să nu faci, să nu-ți pară rău“.

Să nu uităm apoi, că aceleași îndatoriri pe cari le avem față de părinți, le avem și față de locuitorii lor, cari sunt: *învățătorii, crescătorii și măiestrii noștri* și apoi chiar și *față de bătrâni*.

Sfânta Scriptură zice: „Înainte celui cărunt să te scoli și să cinstești fața celui bătrân“ (Moisă III, 19, 32). „Grăiește celce ești mai bătrân, că se cade ție cu bună știință“ (Isus Sirach, 32, 4). „Nu trece vorba celor bătrâni, că și ei au învățat dela părinții lor. Că dela ei vei învăța înțelepciune și în vreme de lipsă a da răspuns“ (Isus Sirach, 8, 9-10). Și în sfârșit, dacă-ți greșește cineva mai bătrân, urmează sfatul apostolului Paul care zice: „Pe cel bătrân nu-l înfrunta, ci-l mângăie ca pe un părinte“ (I. Timotei 5, 1).

O pildă frumoasă.

Thomas Morus a fost cancelarul Angliei. Regele Enric însă nu-l avea la suflet și l-a judecat la moarte, mai cu seamă din pricina că prea mult ținea la religia catolică și că n'a voit să se dea și el în legea regelui. După moarte nimeni n'a voit să-l înmormânteze, de frica regelui. Atunci iată, că apare fata mortului, Margareta, și porunci călăului să pună trupul tatâne-seu în cosciug și se îngrije de înmormântare. Toată lumea se aștepta ca și Margareta să pățească la fel ca tatâne-seu, regelui însă i-a fost rușine să facă o nouă pozna, mai cu seamă, că a trebuit și el să recunoască, cumcă iubirea Margaretei față de tatăl său a fost dreaptă și adevărată.

Pilda dobitoacelor.

Plutarch, marele învățat al Grecilor celor vechi, ne povestește, că leii cei tineri își împartesc prada cu cei bătrâni, despre berze (cocostârci) multă lume știe, că cele tinere încălzesc pe cele bătrâne, mai cu seamă pe acelea cărora le-au căzut penele din cauza bătrânețelor, ba le chiar nutresc și le ajută la sbor.

Cețiți și răspândiți:

„Unirea Poporului!“

Știrile Săptămânei.

— Binefăcătorii poporului. Părintele *Lazar Caba* din *Șoimuz* a trimis la Fondul de susținere al gazetei noastre suma de 20 lei. Ii mulțămim din inimă!

Târgurile. 21 August: Baraolt, Cetatea de baltă, Cozmaș. 23 Boroșineul-mare. Dej. 24 Copșa-mare. Făget, Sebeșul-Săsesc. 25 Bicaz, Corond, Merghindeal, Zerindul mare. 26 Comloșul-mare, Vinga, Zărând.

— Ziua numelui M. S. Reginei.

În 4 August a fost ziua onomastică a Maiestății Sale Reginei noastre iubite, Maria. În toate bisericile din țară s'au făcut rugăciuni ca să-i dea Dumnezeu sănătate și viață îndelungată spre binele țării. La Blaj s'a slujit liturghie cu mai mulți preoți în Catedrală și s'a împodobit orașul cu steaguri naționale.

— **Odiha miniștrilor.** La începutul lui August dd. miniștrii Ion I. C. Brătianu și Alexandru Constantinescu au plecat la scâlzi în străinătate și nu se vor întoarce până prin Septemvrie. Locul ministrilor plecați îl ține până atunci d. ministru al treburilor din lăuntru, Artur Văitoianu.

— **Unde să ducem copiii?** La școala de arte și meserii din Brașov înscrierile se fac până la 10 Septemvrie. Se primesc elevi cu 2 clase gimnaziale sau 6 primare, având vârsta între 13—15 ani. Înainte de primire se face examen din aritmetică, geometrică, geografie, istorie și limba română. În internatul școlii se primesc elevi și fără și cu plată.

— **Dare pe stupi.** Un țaran din comuna Criciova (Banat), având 18 coșnițe cu albine, a fost pus la dare pentru această avere a sa cu 1280 lei (una mie două sute optzeci lei)! Cu o astfel de dare pe stupi nu se va îndulci multă vreme țara noastră cu miere de albine! Nici bisericile nu vor avea lumini de ceară...

— **Tăiat de tren.** Săptămâna trecută s'a întâmplat aproape de Cluj o mare nenorocire. Servitorul unui domn din Cluj mergea cu carul cu doi boi spre Someșfalău. Era seară și bătea un vânt cumplit cu volbură. În norul de praf, care s'a răscolit de pe drum, sluga n'a băgat de seamă, că ajungând la o rampă a drumului de fier, tocmai atunci se apropia acceleratul care mergea spre Apahida. În câteva clipe trenul s'a izbit cu toată puterea în car și l-a făcut fărâme. Pe bietul servitor și pe un bou i-au luat roatele trenului și i-au târit la mare depărtare, sdrobindu-i cumplit. Când s'a aflat nenorocirea, nu mai erau între șini decât grămezi de carne sfârticată.

— **Nu uitați să plătiți abonamentul.** *Gazeta are aproape 2000 lei cheltuieli pe fiecare săptămână, iar banii dela abonenți vin cu întârziere, uneori nici a zecea parte din cheltuieli! Cine plătește la vreme dă cel mai prețios sprijin unei gazete!*

— **Finanții rămân.** Mai daunăzi se lățise vestea, pe care am dat-o și noi, că nu vor mai fi gărzi financiare, urmând ca finanții de până aici să fie împărțiți la alte slujbe. De curând o veste dela Cluj spune, că finanții rămân și pe mai departe în slujba lor, ba se vor face gărzi financiare și în vechiul regat, unde până acum nu erau. Deci vai de firele de tabac sămănate pe subt ascuns prin celea grădini!

— **Feriți-vă de boscoanele țigăncilor.** În Cluj se lățise vestea, mai ales între locuitorii plugari de prin marginile orașului, că o țigancă meșteră se pricepe să cheme duhurile morților, cari, întrebate fiind, spun viitorul și dau de noroc. Un polițist isteț s'a îmbrăcat în haine țărănești și s'a dus și el la

baba meșteroaie. Hârca l-a dus într'un loc ferit din cetatea cea veche a Clujului și i-a spus să aștepte acolo, că are să vie „spiritul”. S'a și arătat în curând o mătăhală îmbrăcată în haine albe. Polițistul a scos însă revolverul și a înfășcat mătăhala de grumaz. Baba meșteroaie, care pândia în apropiere, văzând că spiritul este în primejdie, a sărit asupra polițistului cu un par mare. Polițistul a fost însă destul de tare ca să lege și pe babă și spiritul.

La poliție s'a constatat, că „duhul de pe ceea lume” nu era altcineva decât diplomașul Rigo Petru, în carne și oase...

— **Frate ocititor!** Arată și altora gazeta noastră să se îndemne cât mai mulți a o abona. Noi trăim numai din abonamente.

— **Grevă la trenuri în Ungaria.** Mecanicii și fochiștii trenurilor ungurești, arătându-se nemulțumiți cu plățile ce primesc, s'au pus în grevă și, pe la sfârșitul săptămânii trecute, n'a mai plecat din Budapesta nici un tren. Guvernul a vrut să pornească nește trenuri conduse de ingineri, însă greviștii s'au pus contra și le-au oprit. Statul unguresc a scos armata și a luat în stăpânire garile și clădirile mai însemnate din Budapesta. Totodată s'a declarat starea de război; turburătorii vor fi judecați militarmente. — Vestile span, că în dosul grevei dela Budapesta ar fi potrivnicii guvernului unguresc de astăzi, cari nu sunt mulțumiți cu politica de pace a contelui Bethlen, ci ar dori ca Ungaria să caute prin orice mijloace a-și recâștiga granițele pierdute. Ungurii cu scaun la cap văd însă și simt, că asemenea porniri ar da Țara ungurească de mal.

— **S'a pierdut mortul.** D-na *Frătilă* din Blaj, soția pretorului nostru, a avut zilele trecute marea durere să piardă pe fratele său iubit, care era bolnav de vreme îndelungată. Răposatul a fost așezat cu toată evlavie creștinească într'un vagon al căilor ferate și pornit spre vechiul regat, ca să fie îngropat acasă. Vagonul cu mortul s'a pierdut însă și a rătăcit o grămadă de vreme cine știe pe unde... Bieții morți, nici ei n'au noroc pe căile ferate!

— **Fum de pipă în loc de tămâie.** A murit de curând în Canada un neguțator bogat, despre care scriu gazetele americane, că a fost cel mai pătimaș fumător din lume. El nu avea mai mare plăcere în vieța lui decât să tragă fum din pipă. În testamentul său, năvășul Canadian a lăsat cu limbă de moarte să-i meargă la prohod toți fumătorii din orașul în care a trăit și până la groapă să fumeze neincetat... Iar pe sieri, în loc de țărână, să-și scuture fumătorii scrumul din pipe. Testamentul a fost împlinit întocmai. La urmă, în loc de pomană, fiecare petrecător al mortului a primit, în dar, câte 2 pipe nouă și câte 10 fontzi de tabac! Ce s'o fi bucurat talpa iadului de-un asemenea prohod...

— **Taina unui munte.** Muntele *Căliman* din județul Suceava (Moldova de sus) de-o vreme încoace dă semne tainice. În jurul lui se simt dese cutremure de pământ, iar din adâncul muntelui se aud hurituri grele și vruete, ca și când ar cădea bolovani mari în adâncimile unei prăpăstii fără fund. Ciobanii de groază au coborât la vâl, iar locuitorii satelor din jur s'au luat de-un gând și ei, și mulți și-au părăsit gospodăriile. Călimanul are ce are în măruntaele lui. Ori e beteag, ori e mânios. Oamenii se tem să nu înceapă a scuipa foc într'o bună dimineață, cum fac unii munți din alte țări.

Cărțile funduare.

— Să fac aruncuri pentru ținerea lor în bună stare. —

Cărțile funduare din Ardeal, cari, precum știm, cuprind moșiile oamenilor, s'au făcut înaintea cu 40—50 de ani. De atunci încoace ele s'au răsfoit foarte mult și de căutare deasă s'au ros tare și s'au stricat. Sunt pe cale să nu

mai fie decât nește petece de hârtie lângă cari să stai ceasuri întregi, ca să le poți sloveni. Și foile acestea sunt de mare însemnătate, căci fără de ele s'ar lua oamenii de cap; n'ar mai putea să știe ce și cât au, ce pământuri și ce mejdii?

Ca să nu se strice de tot, ori ca să se mai poată înoi celea prea rupte, cancelaria cea mare a dreptății din Cluj, zisă *Directoratul de justiție*, a hotărât să fie luate în reparație toate foile funduare din Ardeal, adică se vor lega în table și se vor mai lipi și înoi undeva fi lipsă. În scopul acesta se va face un arunc pe toți ceice au foi, ori, mai bine, pe ceice au scris proprietăți pe numele lor în cărțile funduare. Aruncurile vor fi socotite după prețurile pământurilor sau proprietăților scrise în foi, anume: *câte 50 de bani după fiecare sută de lei din valoarea proprietăților*. Adică: dacă ai 5 jugăre de loc la foaic, în preț de 15,000 lei, plătești arunc 75 de lei. Și așa mai departe.

Din banii de arunc se vor repara și ținea apoi în bună stare foile.

„Lumina Creștinului” și „Sentinela Catolică” revistă lunară, abonamentul 40 lei pe an, Iași.

„Viața” revistă catolică lunară, abonament 25 lei pe an. Redacția Hălăucești, județul Roman.

Prețul banilor străini.

Pe la mijlocul săptămânii trecute s'au plătit la București:

1 dolar cu	208 lei
1 franc francez	11 lei 70 bani
1 liră engleză	930 lei
1 liră italiană	9 lei
1 coroană cehă	6 lei 30 bani
100 coroane ungurești	75 bani
100 coroane vieneze	29 bani

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Nr. 98.....
execuțional 1923.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor judiciar, aduc la cunoștința publică, în sensul legii, articolul XL. din 1881 § 102 resp. XLI din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare: *1 porc tărat și 20 saci de curuz*, cari în urma decisiului Nr. G 2284/2 din anul 1922 al judecătoriei de ocol din Blaj s'au executat în comuna *Vesdus*, în favorul executorului Manta Ioan I. Todor repr. prin avocatul Dr. Ioan Bianu, împotriva executorului din comuna Vesăuș pentru incassarea capitalului de 364 Lei 50 b. și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 2400 Lei — b., se vor vinde prin licitație publică. Pentru efectuarea acestei licitații, pe baza decisiului Nr. G 2284/2—1922 al judecătoriei de ocol din Blaj se fixează termenul pe *17 August* anul *1923* la oarele 2 p. m. în comuna *Vesăuș* și toți cari au voie de a cumpăra sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile sus amintite vor fi vândute în sensul legii XL din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare. Pretenziunea care e de incassat face 364 Lei 50 bani capital, dobânzile cu 5%, iar speșele până acum staverite de 261 Lei 80 bani. Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora, în sensul articolului LX din 1881 § 102. Dat în Blaj, la *1 August 1923*. *Niculae Baciu*, executor judecătoresc de ocol. (52) 1—1.

Se recomandă școlilor primare și secundare de fetițe și jocuri, pentru te-

Fetița orfană piesă de teatru cu cântări și jocuri, pentru fetițele de școală, în 2 acte, de A. MELIN. Piesa e o feerie frumos închiegată din elementele basmelor noastre populare și s'a jucat până acum cu mare succes în mai multe centre școlare din Ardeal, ca în Blaj, Sibiiu, Orăștie, Baia mare, Șimleul Silvaniei, etc. De vânzare la toate librării. Preț 3 lei.

In toate librăriile din România și în celea ce vând cărți românești în America și în Iugoslavia

Cereți cărți de teatru

pentru diletanți și prunci de școală precum și CALENDARE de ale lui (44) 5—6. **Ioan Baciu din Lugoj, Banat.**

Taur de vânzare.

La *Gheorghe Moșneag*, econom în *Bucerdea grănoasă*, poșta *Crăciunel*, județul *Alba de jos*, se găsește de vânzare un taur alb de un an și 8 luni.

Doritorii pot să vie să-l vază oricând. (52) 1—1

In Blaj, Str. Simion Bărnuțiu, se află

O casă

de vândut din mână liberă. *Condițiuni favorabile*. Informațiuni dă **Gheorghe Mărcușiu, Blaj.**

Aviz.

Comuna **MIHALȚ**, jud. *Alba de jos*, va ținea

primul târg de mărfuri

la *17 August 1923* *Vineri*, și în fiecare zi de *Vineri*. (53) 1—1

Sunteți în drept

când cumpărați, să cereți marfa numai de calitate bună. Insistați ca pantofarul să pună numai tocuri și talpă veritabilă de cauciuc

Recl. Radio. „Palma” (51) 1—3